

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p align="center">APĂRE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă corțită până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	--	---

Cultul cărții.

Noi nu avem un cult al cărții. Nu avem măcar o comportare deosebită în fața ei: o ambianță care să-i fie prielnică nu se găsește.

La noi cartea e o simplă marfă, dar cu cea mai redusă șansă de circulație.

Avem — se zice — o săptămână a cărții, cum avem o săptămână a mamei, a copilului etc. Și, alături de atari „săptămâni”, s’ar părea că dăm, aici în Țara noastră, o deosebită atenție acestui expeditiv instrument al culturii, care este cartea. Precum însă am afirmat mai sus, cartea are o soartă foarte oropsită pe plaiurile noastre.

Iată câteva pricini.

Întâiu tradiționala noastră aversiune față de orice lucru nou, căci în faza de civilizație în care ne aflăm, cartea oricum e o noutate. Vine apoi în al doilea rând graba, iuțea ce caracterizează toate acțiunile omenești de astăzi, și care nu dă răgaz spiritului să se odihnească pe paginile întremătoare ale unei cărți bune. Escesul de sportism, turism etc. nu e decât o verificare a psihozei actuale.

Concurează apoi și alte împrejurări, de mai mică importanță „comercială” ce e drept, dar cari reduc încă și mai mult numărul redus al cetitorilor, al bibliofililor în general.

Așa: scumpetea cărții, lipsa cărților științifice (cari la noi se găsesc răspândite în cele mai amărâte edituri), tehnica destul de criticabilă și altele.

Desigur toate acestea s’ar putea foarte ușor delătura. Dacă s’ar înmulți cetitorii, estinându-se cartea, dacă s’ar încuraja prin bani și alte ajutoare cărțile bune, de caracter științific, instituindu-se concurse și pentru aceasta cum vedem atâtea din cele „hipice”, de rug-by „football” etc.

Revenind la cauzele mai adânci, gândul mi se îndreaptă muștrător către preoți, către unii din preoții noștri. Am avut ocazia să mă conving de supărarea lor în fața asediului cu cărți ce l-am făcut nu de mult de aici dela Episcopie. Supărarea a culminat în refuzul unora de a le ridica punând la cale pe epitropi să motiveze, alteori — vai — atât de nepotrivit pentru preot, cu aceea că „am avea lipsă de altele mai mult de cât de cărți”! Și în vorbă era, odată, o parohie din cele mai sărace în roduri culturale, și bogată în sectari.

Dar nici aversiunea creștinilor față de carte nu e de nerăsturnat. Iată: un călugăr misionar care colportează cărți dela librăria noastră le vinde cu câștig enorm pentru el (cărți câte nu vindem într’un an el vinde într’o zi, și cu preț înzecit!)

Fratele meu preot mă stinge de toate revistele și broșurile religioase ce am, dându-le de ctitit — după ce bine înțeles le-a văzut el — parohienilor, nu păstori sau agricultori și lucrători în uzine!

Dar câți preoți, cu ocazia congreselor, a feluritelor întruniri — oficiale sau altele sau și numai aflători incidental în Caransebeș pleacă din librărie încărcăți cu cărți?! Pleacă preotul din Armeniș, cel din Poiana, încă alții vre-o doi trei, și încolo? doar cel din Iugoslavia! Și sunt sigur, biblioteca celor mai mulți preoți se reduce la cărțile apucate din bătrâni.

Să mă ierte preoții noștri, și cei cu dragoste de carte ca și aceia pe cari necazurile și altele îi privează de bogăția cărții. Au ei familii grăle, cu inerente îndatoriri sociale, au puțina lor leafă și venitele stolare de zece ori măsurate înainte de a le fi plătite de enoriași. Dar ei mai au, *trebuie* să mai aibe și grija parohiei, a familiei lor mai mare, pentru care ei răspund

ca mâne, fie că au drepturi, sau venite, fie că au — aproape totdeauna — unica mângăere a conștiinței ce o dă fapta bună, datoria împlinită.

Cultul cărții ei trebuie să-l facă și ei îl vor și face, căci toate lucrurile mari ei ni le-au dat!

Săptămâna.

„Când neamurile, măcar că n'au lege
fac din fire lucrurile legii“...
Romani, 2, 14.

Ascultam transmisiunile radiofonice din Budapesta dela congresul euharistic, aproape zilnic și mărturisesc că am rămas impresionat de numărul mare al participanților.

Imi venea să cred că profețiile lui Bulgakoff, sunt pe cale a se împlini — deși prin catolicism — asupra viitorului bisericii.

Ziarele din aceste săptămâni, au darul însă a arunca o nouă lumină asupra congresului euharistic dela Budapesta cât privește religia, identitatea și precupărilor congresiștilor.

Intr'adevăr la reîntoarcerea congresiștilor din România, vameșii și poliția de frontieră au putut constata lucruri uluitoare. Anume: congresiștii în bună parte s'au dovedit a fi colportori de acte și imprimare iredentiste-revizioniste maghiare, contrabandiști ordinari, ori oameni de confesiuni cu totul străine și diametral opuse obiectului și subiectului congresului euharistic.

Vama din Curtici, Oradea, etc. are registre bogate în această cauză.

Cu alte cuvinte, ceea ce a făcut catolicismul la Budapesta, n'a fost decât ocazie — vorbim referitor la o bună parte din cetățenii statului nostru — de contrabandă, politică revizionistă și plimbare pur și simplu.

Hristos... permanentizat prin euharistie... unde a rămas?

Mi-a fost dat să cunosc o familie de români uniți — dealtcum se așează în tabere ultra românești — naționaliste — care a profitat pur și simplu de reducerea mare pentru a vizita Budapesta și a se trata o săptămână, nu știu la ce grozave izvoare termale.

Nimic de zis asupra șmecheriei românilor, dacă la plecare nu ar fi cerut și binecuvântarea unită.

Dar, mi-a fost dat să văd și o familie de... jidani... care s'a reîntors dela congres, familie așteptată într'o gară — capitală de județ — modestă, de familie, prieteni în frunte cu rabinul, cu multe flori.

M'am gândit așa precum spune sf. apostol Pavel: „...neamurile măcar că n'au lege, fac din fire ale legii“...

S'ar putea, ca printr'o minune, atât românul unit, cât și jidanul păgân, să fie influențat înspre mai bine de marea paradă prezidată de cel mai autorizat reprezentant al Papei din Roma, desigur venit aici în numele Celui răstignit pe cruce.

Când, ce să vezi, aceștia, în loc să fie influențați de Hristos, slujesc Mamonei. Ei, aduc turburare în statul nostru, folosesc ocaziunea pentru plimbări de plăcere și contrabandă ordinară.

Contravenienților, desigur că li s'a aplicat pedeapsa cuvenită. Inșă ceice au scăpat, fie că nu au contravenit la forma legii, fie că au fost șmecheri, nu s'au mulțumit numai cu plimbarea și profitul material, ci au adus un bogat bagaj de invective la adresa noastră ca neam și țară.

Așa de exemplu, jidanul... euharistic, nu contenea a-mi lăuda „civilizația“ budapestană, și uriașul progres turistic-artistic etc. realizat de unguri în 20 de ani.

Așadar, vorba despre lucrări bune, — chiar fără a fi având legea — nu s'a săvârșit, mi-am adus aminte de scrisoarea eminentului scriitor bisericesc, dl Lascarov-Moldovanu: „*Bârna din ochi*“... în care spunea: „Vechea pildă a bârniei din ochi, niciodată sau foarte rare ori văzută de cel care o posedă, deși el cu o nespuse ușurință vede pășorul cât de mic în ochiul vecinului — este o pildă de-o veșnică și necontentit împrăștiată actualitate.

Vedem astfel, mulți oameni care n'au făcut o faptă de milă dealungul zilelor lor, dând savante lecții asupra chipului în care trebuie exercitată caritatea între oameni. Sau, vedem pe alții, care nu cunosc de loc elementarele reguli ale binecuviniioasei conviețuirii, și care nu pregetă de loc să dea lecții altora cum trebuie să se poarte. Borfași care fac prelegeri asupra felului în care trebuie urmăriți, prinși și pedepsiți cei care dosesc un ban public sau al altuia. Proxeneți care se indignează în fața imoralității individuale, familiare și sociale... Intr'o vorbă, o flagrantă contradicție între cele spuse și cele făcute, — un divorț permanent între cuvânt și faptă“...

Știam că ovreul nostru... euharistic este un depozitar de beuturi alcoolice en gros, așadar gata oricând la orice compromis când e vorba de un flagrant delict... și totuși acesta face pe congresistul și apologetul unor stări apuse definitiv.

Credeam, că la Budapesta sunt neamuri — adunate — care din fire fac ale legii, măcar că nu au lege.

M'am convins că ei sunt proxeneții bărnei din ochiul altuia.

Bulgakoff, când vorbește de „Viitorul“ bisericii creștine (— viitor cu „V“ mare —) desigur că s'a gândit la: „Ortodoxie“.

Așa s'a desfășurat și terminat, colecția neamurilor din Budapesta, cu ocazia congresului internațional euharistic...

Din fire fac congreseții cele ilegale.

Pr. Traian Constantin.

Actualități.

Pentru adevăr.

de: Pr. A. Gh. Mihailoviciu.

Nu există om, popor, națiune pe pământ, ca să nu fi simțit ca ceva absolut firesc, ca ceva organic, nevoia de adevăr, de dreptate.

N'a existat și nu există neam, sau încercând fărămițarea colectivismului la atomizare, la individ, n'a existat ființă, care să nu fi simțit cum acest adevăr, sau dreptate, se leagă organic de însăși viața lui, de însuși rostul lui în lume.

Și nu a fost popor, care să nu se fi cutremurat până'n cele mai infime fibre structurale din complexul său, ca atunci, când a simțit lipsa acestui ponderos element de capitală necesitate: adevărul.

Lumea — decând există ea — a însetat, totdeauna după adevăr, după dreptate. Mântuitorul Hristos, mărturisește însuși prin cuvintele: „Eu sunt calea, adevărul și viața“..., asupra valorii de nemăsurat a adevărului, inexorabil împletit în axa de permanentă și veșnică legătură cu viața.

Răbufnirile spontane ale indivizilor ca și cele ale popoarelor au fost determinate, în marea lor majoritate, de siluirea adevărului, de gâtuirea dreptății. Iar transformarea mișcărilor anumitor indivizi în masse, întru a răscolii dreptatea pentru adevăr, se răvășește în istorie ca o psihoză simultan încheată cu chiar devierea dela adevăr a elementului momentan, situat la o cotitură a istoriei, cu specifica exigență pentru adevăr și dreptate.

Lipsa adevărului, voita întunecare a dreptății, eșalonată dela indivizi la masse, s'a concretizat ca ceva magic într'o indistructibilă legătură, care i-a adunat pe toți cei atinși în sentimentul lipsei de dreptate, într'o perfectă armonie sincronizată în cel mai ideal și desăvârșit simț comun. Cunoaștem din chiar istoria noastră Națională, manifestările

acestui simț comun, în frământarea-i crescândă după dreptate, manifestări cari au culminat în jertfa crainicilor: Horea, Cloșca, Avram Iancu etc., doi trași pe roată la Bălgrad, iar mândrul „Craiu al Munților“ sorocit să-și deapene'n jalea „Doinei“ românești restul zilelor amare, rătăcind prin munți.

Acești martori au fost produsul val-vârtejului de suferințe pe nedrept îndurate de un biet popor care nu-și reclama decât dreptatea cauzei lui, sistematic și diabolic nesocotită de-o stăpânire vitregă și haină; iar martirul lor a fost cea mai înaltă notă, descifrată din armura unui suflet scaldat în obidă care luase proporții de surdă tragedie...

Adevărului și dreptății, până astăzi, nu s'a găsit unitatea de măsură, întru a-i defini în rostul unui calcul precis, valoarea ce realmente o deține în ambalajul ansamblului de viață și a popoarelor și a indivizilor.

Păr. canonic: I. Agârbiceanu scrie într'unul din Nrii recentți ai ziarului „Universul“ sub titlul: „Slujirea dreptății“, un foarte judicios articol asupra răului care ne-a inundat Țara prin nesocotirea adevărului, pe care politicianismul veros l-a intronat cu îndepărtarea elementului de valoare din treburile Țării și cu înlocuirea clientelei politice nepricute și hrăpărețe...

Concluziile sf. sale în direcția reabilitării acestui adevăr, eludat cu cinism de cei cari impostori fiind, l-au sacrificat pentru căpătuială, se rezumă cum nu se poate mai tâlcuit la următoarele: „pentru reformele cari se pregătesc slujirii dreptății, e imperios necesar, ca un imperativ de conservare națională — să se selecționeze oamenii chemați ca să fie puși în slujba dreptății“.

Iară, pentru ca viața statului nostru să poată reintra pe făgașul ei natural, pentru aceleași motive e necesar, ca elementul parasitar „care niciodată n'a ocupat vre-un post în administrație“ să fie înlocuit cu elementul de valoare, care a fost încălzit, nu de bolnăvicioasa tendință de odioasă îmbogățire prin „sperturi“ ci și de un ideal măreț de a aduce un neprecupețit aport de promovare a intereselor vitale ale Țării.

Iar, pentru că sf. noastră Biserică tezaurează în învățăturile sale mai minunat această ancoră care este adevărul, credem că îi revine mai întâiu părinteasca grijă, că prin organele sale văzute, să facă și acum ca totdeauna, titanica sfortare în a istovi prin dreptate adevărul, „care vine'n lume“...

...„Voi sunteți lumina lumii și sarea pământului“... în conjuctura universalității vieții de azi primesc cea mai simptomatică expresie a îndemnului la pozitivă isprăvnicie.

...„Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii“..., cinsură diriguitoare a căii de urmat în rășuirea minciunii și etalarea adevărului, creiază sublimă trăsătură, fundamentală, a qintesentei învățaturii Sale, înrămuită în linia ansamblului „Vieții“ Ei, cristalizată în Adevărul Însuși: Iisus Hristos.

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

Teză de licență.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

La acestea patriarhul Iosif Raiacici (1842—61) răspunde printr'o broșură anonimă intitulată: „Antwort auf die Angriffe einiger Romänen und der Presse gegen die Einheit der Hierarchie der morgenländische Kirche. Wien 1851¹⁾“ care din cauza forme de invectivă în care a fost scrisă a și fost confiscată la apariție, oferindu-i-se lui Șaguna satisfacție împotriva autorului. Șaguna însă a refuzat, calificându-l pe Raiacici „ca pe un om nevrednic de pozițiunea ce ocupă în biserică noastră²⁾“.

În urmă, în anii 1850-51, la conferințele din Viena, Șaguna a cerut și sinodului sârbesc să-l sprijine în cererea sa³⁾, dar bineînțeles că episcopii sârbi n'au încercat vreodată să facă pasul acesta, devreme ce ei înșiși erau piedica cea mai însemnată în calea realizării despărțirii ierarhice. Atunci Șaguna înaintă la 1851 a treia promemorie ministerului de culte din Viena care s'a publicat mai apoi sub titlul: „Memorial prin care se lămurește cererea Românilor de religiunea răsăriteană din Austria, pentru restaurarea Mitropoliei lor din punct de vedere al Sf. Canoane, așternut c. r. Minister pentru cult și instrucțiune 1851 de Andrei baron de Șaguna“ publicat apoi ca adaos la „Actele soboarelor din 1850 și 1860⁴⁾“.

Dar nici bănățenii nu stau cu mâinile în sân; ei trimit la Viena o delegație compusă din Ioan Popașu, Dr. Ioan Dobran, Dr. Constantin Pomuțiu, Petru Mocioni, Petru Cermena și Teodor Sârbu, care la 24 Oct. 1849 înaintează ministerului de instrucțiune și culte o petiție prin care cere despărțirea ierarhică și aprobarea ținerii unui sinod general românesc⁵⁾.

Șaguna din partea lui continuă lupta prin petiții și memorii. Astfel, în cinci ani (1850-1855)

a înaintat nu mai puțin de 11 petiții, la cari câteodată primește răspunsuri evasive sau câteodată nu primește nici un răspuns⁶⁾. Acțiunea sa culminează însă prin excelentul memoriu din 1 Decembrie 1855, care expune în nouă puncte toate doleanțele bisericii ortodoxe române, cerând mai ales în punctul IX să i se recunoască acestei biserici dreptul la metropolia sa istorică⁷⁾. Din cauza perseverenței neșurmate a lui Șaguna, Sârbii nutreau o ură oarbă împotriva lui și nemaiștiind cum să-i pună bețe în roate, episcopii din Banat interziseră cumpărarea și cetirea cărților românești eșite din teascuriile din Sibiu afurisind pe cei ce îndrăzneau să facă una ca asta⁸⁾.

Sârbii începură să persecute pe preoții bănățeni mai îndrăznești cari se încumetau să acționeze în vreun fel oarecare pentru despărțirea ierarhică. Drept dovadă avem scrisoarea lui N. Tincu-Velea către Gh. Barițiu, în care, provocându-se la sinodul din 1850 din Sibiu, între altele scria: „Preoții mai deștepți naționaliști români sunt persecutați ca și martirii în timpurile păgânătății gonitoare de creștini⁹⁾“.

(Urmează)

Vizitațiune canonică la Glimboea.

Duminecă în 19 Iunie, Dumineca tuturor Sfinților, comuna Glimboea, îmbrăcată în haine de sărbătoare, ea a avut fericirea de a primi în mijlocul său pe P. S. Sa Dr. Vasile Lazarescu, episcopul Caransebeșului.

La ora 9^{1/2}, înconjurat de 30 călăreți îmbrăcați în frumosul costum național, cari au eșit întru întâmpinare, a descins în fața primăriei P. S. Episcop, însoțit fiind de P. On. Protopop I. Suru și părintele protodiacon T. Roșca. La poarta triumfală au fost întâmpinați de către primpretorul plasei Caransebeș, dl Valeriu Meda, în frunte cu autoritățile locale și cu întreaga populație a comunei, care a eșit spre a întâmpina pe Stăpânul său. I-a întâmpinat din partea comunei primarul Pavel Năslău, urând distinsului oaspe „Mulți ani“ pentru deosebita cinste ce o face acestei de Dumnezeu binecuvântate parohii, care deși văduvită de conducătorul sufletesc, trecut la cele veșnice, totuși văzând pe Stăpânul său în mijlocul ei, își pune toată nădejdea în părinteasca grijă a P. S. Sale. Din partea societății religioase Oastea Domnului din

1) Idem o. c. p. 116 not. 2.

2) Idem o. c. p. 116-117.

3) Idem o. c. p. 118-119.

4) Idem o. c. p. 327. not. 1.

5) Nicolae Oprea: Memorialul Arh. și Metrop. Andreiu b. de Șaguna. Sibiu 1889. p. 385-389.

6) I. Lupaș o. c. p. 119.

7) I. Lupaș o. c. p. 121.

8) Idem o. c. p. 176.

9) G. Barițiu o. c. III p. 136.

loc a vorbit ostașul Aurel Lazăr. După primirea aceasta, P. S. Sa a răspuns, asigurând pe toți bunii credincioși din această parohie de toată bunăvoința și grija ce le-o poartă. Urmat apoi de popor s'a îndreptat, în sunetele clopotelor, spre sf. biserică, unde părintele administrator Ioan Țerovan a făcut raportul despre starea faptică a parohiei din toate punctele de vedere.

La ora 10 P. S. Sa a început sf. liturgie, înconjurat de un sobor de preoți și anume: P. On. protopop I. Suru, părintele protodiacon T. Roșca, preoții Ioan Turcan din Cireșa, Ioan Țerovan din Ohababistra și părintele Petru Dalea din Caransebeș, care îndeplinește serviciul divin în Dumineci și sărbători în această comună. La preceasnă P. S. Sa a ținut o foarte instructivă predică luând ca temă cuvintele Sfintei Scripturi: „Tot celce mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor și Eu îl voi mărturisi înaintea Tatălui Ceresc. Și tot celce se va lăpăda de Mine, în fața oamenilor, și eu mă voi lăpăda de el, în fața Tatălui Ceresc“.

A tâlcuit aceste cuvinte dând sfaturi tuturor cum să-L mărturisiască pe Hristos cu vorba și cu fapta și a arătat greșala ce o fac toți acei cari se abat dela credința cea adevărată a „Sfintei noastre biserici creștine ortodoxe. Aceștia, lăpădându-se de biserică, se lăpăda de Hristos se va lăpăda de ei în fața lui Dumnezeu.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul catedral din Caransebeș, condus de dl profesor D. Cusma. După terminarea serviciului divin P. S. Sa a vizitat și școala primară, unde s'a întreținut cu întreg Consiliul parohial. Aci a rămas foarte mulțumit de ordinea și curățenia ce domnește peste tot. Înainte de a părăsi această comună P. S. Episcop urmat de tot poporul, soborul de preoți și coriști a făcut o procesiune la mormântul decedatului preot Gheorghe Frățilă, care-și doarme somnul de veci în cimitirul frumos împrejmuit, unde s'a oficiat o rugăciune pentru ertarea păcatelor. Poporul a rămas adânc mișcat văzând atâta atențiune și iubire din partea P. S. Sale, cu lacrimi în ochi s'a despărțit de Acela care a venit ca un adevărat păstor sufletească să-și vadă turma și să-i dea îndemnuri de urmat, amăsurat prescripțiunilor sfintentei noastre biserici, și pentru aceasta îi urează: Intru mulți ani, Stăpâne!

Matei Pantelle
inv.

*

După masă P. S. Sa vizitează comuna *Borlova* de sub „Muntele Mic“. Aceeași primire însuflețită ca și în alte comune. Cavalcada muntenească primește arhierul la întrarea în comună.

În fața bisericii așteaptă lume multă. Tineretul încadrat frumos în disciplina premilitarilor și a străjerilor sub comanda harnicului învățător N. Boșcai, primea Stăpânul cu cântece și flori. Preotul N. Cojocariu aduce omagiul credincioșilor pentru această primă vizită arhierescă, făcând și raportul despre starea religioasă-morală, scăzută de câțiva ani încoace, încuibându-se plaga sectară, ce a despărțit părinți de copii și frați de surori.

P. S. Sa celebrează Vecernia, împreună cu păr. I. Suru adm. protopopesc, N. Cojocariu, N. Cojocariu iun., M. Seracin și protodiaconul T. Roșca. Corul bărbătesc de sub conducerea dlui inv. Boșcai dă răspunsurile. La sfârșit P. S. Sa, îngrijorat de starea locală, explică credincioșilor cuvintele sfântului Ap. Pavel, despre rolul și funcțiunea determinată a fiecărui membru al corpului. Precum gura nu poate suplini funcțiunea ochiului, astfel în biserică preotul nu poate fi înlocuit cu un simplu laic, care nu are darul preoției transmisă dela sfinții apostoli. Sectarii cu predicatorii lor, fără să-și dea seama servesc interesele dușmanilor Țării și ai Bisericii, cărora le doresc destrămarea.

După revizia oficiului parohial P. S. Sa concheamă în casa preotului pe membrii consiliului par. epitropia par. și cantorii bisericii, cu cari se consfătuiește asupra stărilor din comună.

Noua decizie ministerială privitor la secte.

Monitorul Oficial dela 14 Iunie a. c. Nr. 133 publică următoarea Decizie Ministerială privitor la regulamentul sectelor religioase:

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Artelor;

Având în vedere dispozițiunile art. 4, 8 și 19 din Constituția dela 27 Februarie 1938;

Având în vedere dispozițiunile art. 1 și 24 din legea pentru regimul general al cultelor, dispozițiunile codului penal referitoare la culte, asociațiuni și întruniri;

Văzând și dispozițiunile legii pentru apărarea ordinii și liniștei în Stat,

Decidem:

CAPITOLUL I

Asociații religioase interzise.

Art. 1. — Sunt cu desăvârșire interzise sub sancțiunea ped. pselor prevăzute în codul penal și în legea pentru apărarea ordinii în Stat, acele asociațiuni religioase care prin doctrina și prin practicile lor rituale aduc atingere legilor de organizare ale Statului și instituțiilor sale, contravin bunelor moravuri, ordinii și liniștei publice.

Asociațiunile religioase identificate până azi și a căror existență sau funcționare este cu totul interzisă sunt: Asociațiile mileniste (Asociația internațională a

studenților în biblie, martorii lui Dumnezeu Iehova, prin Societatea de Biblie și Tratatate sau sub orice altă denumire religioasă sau comercială s'ar prezenta), Penticos-taliștii, Tremurătorii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiții, Nazarinenii, Advențiștii reformiști, Secerătorii, Hliștii, Inochentiștii și Stiliștii.

Organele administrative și polițienești vor închide casele de rugăciuni ale acestora și le vor dresa acte în conformitate cu dispozițiunile legii pentru apărarea ordinii de Stat.

Se interzice tipografiilor și societăților civile sau comerciale de a tipări broșuri sau lucrări cu conținut religios interzis, pentru uzul asociațiilor interzise, iar scrierile se vor confiscă sub sancțiunile legilor penale în vigoare.

CAPITOLUL II

Recunoașterea asociațiilor religioase.

Art. 2. — Nici o asociație sau grupare religioasă nu va putea să funcționeze, adică membrii ei nu vor putea mărturisi în public o doctrină religioasă și nu vor putea exercita un ritual, dacă nu va putea obține în prealabil în acest scop o recunoaștere și o autorizație din partea Ministerului Cultelor, dată în condițiile deciziei de față.

Membrii acestei asociații sau grupări, conducători și aderenți, care vor contraveni acestei dispoziții, li se aplică măsurile prevăzute în art. 1, alin. 3, din prezenta decizie.

Art. 3. — Pentru obținerea recunoașterii unei asociații religioase se cere ca un număr de cel puțin 100 membri, bărbați, cetățeni români, majori, capi de familie, dovedind oficial că nu mai aparțin nici unui cult, care se bucură de exercițiul tuturor drepturilor civile și politice, să înainteze ministerului un memoriu, cu expunerea doctrinei religioase și a practicilor rituale, precum și statutul de organizare al unei asociații locale. Cererea pentru recunoașterea asociației religioase va cuprinde semnături legalizate de autoritatea competentă și va fi însoțită de acte oficiale care se confirmă calitățile cerute prin acest articol.

Acest număr minim de cetățeni se pot întruni în prealabil, conform legilor pentru întruniri publice, spre a discuta memoriul de credință și de practici rituale și a fixa principiile de organizare ale unei asociații locale.

CAPITOLUL III

Autorizarea asociațiilor religioase locale.

Art. 4. — Pentru autorizarea unei asociații religioase locale se va înainta Ministerului Cultelor cererea unui grup de cel puțin 20 de credincioși, care îndeplinesc condițiunile și calificarea dela art. 2 din această decizie, dovedite cu acte, împreună cu următoarele acte:

1. Un tablou cu numărul, numele, pronumele, domiciliul, naționalitatea, originea etnică, starea civilă și starea confesională a membrilor asociației locale și cu arătarea cultului părăsit și data părăsirii.

Acest tablou va cuprinde cel puțin 100 capi de familie.

Datele din tablou vor fi vizate și certificate pentru exactitate de autoritatea comunală locală, căreia i se vor da la cerere orice acte va crede necesare pentru viză și certificare oficială.

Rubricile din tablou vor cuprinde numărul, data actelor și autoritatea care le-a emis.

Starea confesională se va proba cu dovada ofițerului stării civile, prenzută de art. 45, alin. 5, din legea pentru regimul general al Cultelor.

Cei ce sunt prin naștere membrii unei asociații religioase recunoscute, vor face dovada situației lor religioase cu extrasul oficial de pe actul de naștere.

2. Dovada oficială dela autoritățile competente că dispun de un local propriu pentru o casă de rugăciuni, care să îndeplinească condițiunile de salubritate cerute de regulamentele sanitare locale.

3. Dovada oficială că localul destinat casei de rugăciuni se găsește la o depărtare suficientă de locașurile, de rugăciuni ale altor culte, pentru a se evita orice manifestații ostile reciproce.

4. Dovada oficială că în localitate se găsește un cimitir comunal sau dovada că asociații religioase dispun de un teren propriu înființării unui cimitir al lor aparte, autorizat de organele comunale și sanitare.

Imobilele prevăzute la alin. 3 și 4 pot fi achiziționate pe numele unui asociat și puse la dispoziția asociațiunii locale printr'o declarație autentică.

Art. 5. — Ministerul Cultelor examinând actele înaintate în condițiunile articolului precedent și găsindu-le în conformitate cu legile Statului, poate acorda autorizația de funcționare acelei asociații religioase locale.

Ministerul poate aduce modificări statutelor prezentate pentru organizarea și funcționarea asociațiilor religioase locale.

Asociațiile locale vor înainta la finele fiecărui an Ministerului Cultelor câte un tablou suplimentar de membrii noi înscriși și cu arătarea datelor prevăzute la art. 4, punctul 1, din această decizie. De asemenea vor trimite și un tablou al membrilor care au ieșit din asociație.

Art. 6. — Asociațiile religioase autorizate nu pot înscri printre membrii lor decât persoane care fac dovada că au îndeplinit formele legale pentru ieșirea din cultul avut anterior sau dovada că prin naștere nu aparțin vreunui cult.

Călcarea acestei dispoziții atrage după sine retragerea autorizației de funcționare a asociației pe timp limitat sau ilimitat, în afară de sancțiunile penale prevăzute pentru acest fapt.

Art. 7. — După obținerea autorizației de funcționare a asociației locale, dela Ministerul Cultelor, un număr legal dintre membrii acestei asociații se pot constitui în asociație cu personalitate juridică de drept privat, conform legii persoanelor juridice, având ca unic scop înlesnirea mijloacelor materiale pentru susținerea personalului și instituțiilor asociației prevăzută în această decizie.

Art. 8. — Centrul unei asociații religioase locale, recunoscute, va fi în localitatea în care asociația va avea cel puțin un număr de 50 de familii și cimitir comunal, eventual cimitir propriu.

Membrii unei astfel de asociații locale pot locui și în alte localități, însă nu mai departe de hotarele unui județ, spre a avea la îndemână casa de rugăciuni a asociației, cimitirul și vizitarea lor la domiciliu de către predicatorul asociației locale.

Când numărul familiilor unei asociații religioase locale recunoscute, dintr'o localitate în afară de centru, va ajunge la 100, acestea se pot constitui într'o nouă asociație locală religioasă având drept la casa de rugăciuni și predicator propriu.

Art. 9. — Fiecare asociație religioasă locală are la sediul ei o casă de rugăciuni. Afară de aceasta mai pot fi autorizate și alte case de rugăciuni însă numai în localități unde locuiesc 50 de familii de credincioși proprii.

Art. 10. — Asociațiile religioase locale autorizate vor ține într'un registru evidența membrilor lor de orice

etate și sex. În acest registru se vor trece toate datele prevăzute de art. 4, cu indicarea numărului și datei actelor, a localității și a autorității care le-a emis.

Orice ieșire și orice intrare de noui membri se va nota în acest registru, care va fi vizat la finele fiecărui an de autoritatea comunală respectivă.

Art. 11. — Asociația religioasă locală recunoscută, este o unitate religioasă de sine stătătoare, care depinde direct de Ministerul Cultelor și Artelor.

Mai multe asociații religioase locale, având aceeași credință, se pot asocia între ele spre a susține instituții comune.

Adunările delegaților singuratecelor asociații se vor ține numai la sediul uneia din asociații.

Uniunile de asociații nu se vor putea constitui decât cu aprobarea prealabilă a Ministerului Cultelor.

Uniunile pot să-și aleagă un comitet care va sta în legătură cu Ministerul Cultelor, însă numai în chestiuni care privesc interesele instituțiilor comune.

Comitetul uniunilor nu se poate constitui în for administrativ suprapus asociațiilor locale.

Art. 12. — Personalul religios și cel de conducere va fi acela care este indicat de doctrina și ritualul asociației și prevăzut în statutul de organizare al fiecărei asociații locale.

Fiecare asociație va trebui să aibă un organ de conducere și un predicator, desemnați în conformitate cu statutele de organizare.

Organele de conducere și predicatorul vor fi confirmați de minister.

Ei vor trebui să dovedească cu acte că sunt cetățeni români, majori și se bucură de toate drepturile politice și civile și că nu au suferit vreo condamnățiune infamantă.

Predicatorii, în afară de pregătirea profesională, vor trebui să aibă cel puțin 4 clase secundare.

Numele predicatorilor și ale conducătorilor responsabili vor fi trecute în formulare tip și vor fi comunicate prefecturilor, legiunii de jandarmi respective, primarilor și posturilor de jandarmi dela sediul asociației, spre a fi trecute și păstrate de aceștia la dosarul de autorizarea asociației locale, cuprinzând actele trimise de Ministerul Cultelor.

Fiecare casă de rugăciuni trebuie să aibă un predicator calificat.

În mod excepțional și pe timp limitat, Ministerul Cultelor poate recunoaște ca predicatori ai asociațiilor, persoane care au experiență mai îndelungată, ca foști predicatori, autorizați de minister.

Art. 13 — Predicatorii nu vor putea să-și exercite atribuțiunile lor religioase decât în casa de rugăciuni a asociației care i-a instituit și pentru care au fost aprobați de Ministerul Cultelor.

Pentru sfaturi religioase și pentru vizitarea bolnavilor ei se pot duce în casele credincioșilor respectivi.

Ceremoniile pentru înmormântare se vor putea face fără o prealabilă autorizație. Pentru toate celelalte ceremonii prevăzute în doctrina și ritualul asociației și menționate de statut și care se săvârșesc în afară de casa de rugăciuni vor cere și obține autorizația autorităților administrative locale, conform dispozițiilor din legile pentru ordinea publică și se vor supune măsurilor luate de acele autorități, pentru a se evita demonstrații care ar jigni alte culte.

(Urmează).

ȘTIRI

Vizitațiuni canonice. Alaltăeri P. S. Părinte episcop a vizitat cele două Ciclove, iar astăzi se găsește în Oravița unde se desfășoară congresul general al Astei Bănățene.

P. S. Episcop Nicolae Colan al Clujului, actualul ministru al Educației Naționale a fost ales membru de onoare al Academiei Române. Distincțiunea înaltă onorează omul deștept muncitor, podoabă a unei biserici pe care o Arhipăstorește. Cuvântul de recepție e un document de frumusețe și înțelepciune, îmbrăcat în modestia călugărească.

Alte reveniri în Slatina Mică. În timpul mai nou au revenit 10 suflete la dreapta credință. Prin râvna pastorală a preotului Gheorghe Bihoiu, numărul total al revenirilor în această parohie e de 48 suflete.

POȘTA REDACȚIEI.

Pr. E. G. în P. Achitați întâu abonamentul restant pe 1937 precum și cel pe anul curent și Vă trimitem foaia.

Publicație de licitație.

Pe baza încuviințării Consiliul Eparhial de sub Nr. 2590 E. din 16 Maiu 1938, se publică concurs pentru restaurarea respective renovarea sf. Biserici din Surducul-mic pe ziua de **3 Iulie 1938 orele 3 p. m.**

Caetul de sarcini se poate vedea la Oficiul Parohial din Surducul-mic zilnic la oră.

Ofertele se vor prezenta în scris până la data de 3 Iulie 1938 asupra cărora consiliul parohial va decide liber — trimițând totodată și vadiul de 10% în bani sau hârtii de valoare garantate de Stat.

Spesele cu facerea contractului cad exclusiv în sarcina antreprenorului.

Contractul devine obligator pentru antreprenor imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Consiliului Eparhial.

Surducul-mic la 19 Iunie 1938.

Oficiul parohial.

Publicațiune de licitație.

În baza încuviințării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3588 E. ex 1938 se publică licitație minuendă pentru lucrarea de acoperire din nou cu aramă a turnului sfintei biserici. Remontarea construcției acoperișului turnului și folosirea lemnului bun și scânduri noi necesare fixat cu cune.

Furnizarea și montarea unei cruci de 2 m. înălțime din tablă de zinc și aurită cu aur 18 carate, și montarea unui parafuș din sârmă de aramă conform devizului. Prețul de exclamare este de 73.100 Lei.

Materialul necesar adică aramă și scânduri pt. turn îl dă comuna bisericească, afară de spesele de contract

timbre, materialul parafușului cât și schelăria, pe cari le va suporta maestrul tinichigiu.

Licitanții vor depune pe lângă ofertă 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de stat care se vor restitui după colaudare.

Licitația se va ține **Duminecă 10 Iulie d. m. la 4 oare.**

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea acelor maestrii, în care are mai mare încredere, oricare ar fi rezultatul licitației.

Contractul devine obligator pentru ofertanți imediat după semnare, iar pentru com. bisericească după aprobarea Ven. Consiliu eparhial.

Obreja la 23 Iunie 1938.

Martin Rădoiu
preot președinte.

Ion Căldărariu
notar.

Publicație de licitație.

Pe baza încuviințării Consiliului eparhial de sub Nr. 3592 E din 7 Iunie 1938, se publică concurs pentru restaurarea respectiv pictarea interiorului sf. biserici din Bocșa-română pe ziua de Sâmbătă 2 Iulie orele 7 p. m.

Cactul de sarcini se poate vedea la Oficiul Parohial din Bocșa-română zilnic în orice oră.

Ofertele se vor prezenta în scris până la data de 1 Iulie a. c. — asupra cărora consiliul parohial va decide liber — trimițând deodată și vadiul de 10% în bani sau hârtii de valoare.

Spesele cu facerea contractului cad exclusiv în sarcina antreprenorului.

Contractul devine obligator pentru antreprenor imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Consiliu eparhial.

Bocșa-română la 11 Iunie 1938.

Pr. Gheorghe Muntean
președinte.

Ion Bălă
secretar.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 567/1938 c. f.

Publicație de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de execuție pornită de următorul Gheorghe Hurdzău pentru suma de lei 18.750 capital și acc. contra următorului Nicolae Bejerița (căs. cu Maria Andrei) în urma supraofertei făcută de Maria Nicolae Bejerița născ. Andrei dom. în Bucosuța în baza art. 27 legea XLI din 1908, judecătoria ordonă o nouă licitație asupra porțiunii de sub B. 4 a următorului, de 7/24 parte din imobilele înscrise în c. f. a comunei Bucosuța (din circumscripția judecătorei mixte Caransebeș) Nr. coalei c. f. 69 sub A. III. 1-3 Nr. top. 647 Arător în Stricata de 222 stp. Nr. top. 648 Fânaț în Stricata de 425 stp. Nr. top. 649 Arător în Stricata de 322 stp. a cărei preț de strigare va fi 825 lei; sub A. IV. 1-2 Nr. top. 652/1 Fânaț în Stricata de 105 stp. Nr. top. 653/1 Arător în Stricata de 1 jug. 175 stp. a cărei preț de strigare va

fi 1237 lei 50 bani, A. + 4 Nr. top. 651/1 Arător în Stricata de 668 stp. a cărei preț de strigare va fi de 412 lei 50 bani, A. + 5 Nr. top. 651/2 Fânaț în Stricata de 538 stp. a cărei preț de strigare va fi de 412 lei 50 bani; A. + 8 Nr. top. 1643/1 Fânaț în Romoaza de 1 jug. 823 stp. a cărei preț de strigare va fi 825 lei. Asupra porțiunii următorului de sub B. 4 de 7/48 parte din imobilul înscris în coala c. f. Nr. 70 a com. Bucosuța sub A. I. 1-2 Nr. top. 652/2 fânaț în Stricata de 178 stp. și Nr. top. 653/2 arător în Stricata de 1 jug. 722 stp., a cărei preț de strigare va fi 825 lei, asupra porțiunii următorului de sub B. 4 de 1/4 parte din imobilele înscrise în coala c. f. Nr. 452 a com. Bucosuța sub: A. I. 1-2 Nr. top. 161/1 casa Nr. 22 cu curte în Intravilan de 25 stp.; Nr. top. 162/1 grădină în Intravilan de 110 stp. a cărei preț de strigare va fi de 1650 lei: A. II. 1-2 Nr. top. 161/2 Curte în Intravilan de 77 stp. Nr. top. 162/2 grădină în Intravilan de 329 stp. a cărei preț de strigare va fi 412 lei 50 bani, A. III. 1-2 Nr. top. 653/3 arător în Stricata de 1 jug. 300 stp. Nr. top. 654 fânaț în Stricata de 155 stp. a cărei preț de strigare va fi 1237 lei 50 bani; A. IV. 1-2 Nr. top. 1641 Arător în Romoaza de 515 stp. Nr. top. 1643/2 Fânaț în Romoaza de 6 jug. 717 stp. prețul de strigare va fi de 2475 lei 50 bani; A. V. 1 Nr. top. 1642 Pădure în Romoaza de 671 stp. prețul de strigare de 825 lei; A. + 1 Nr. top. 122 grădină în Intravilan de 385 stp. prețul de strigare de 247 lei 50 bani, A. + 2 Nr. top. 125 grădină în Intravilan de 1527 stp. prețul de strigare de 412 lei 50 bani; A. + 3 Nr. top. 650 grădină în Stricata de 1 jug. 172 stp. prețul de strigare de 825 lei, A. + 5 Nr. top. 1240/1 fânață în Lunca de 1 jug. 363 stp. prețul de strigare de 825 lei fără atingerea dreptului de uzufruct viager întabulat asupra 1/5 parte din porțiunile următorului din coalele c. f. Nr. 69 și 70 în favoarea văduvei Semenica Ion Bejerița născ. Ștefanuți, dom. în Bucosuța pentru încasarea creanței de 18.750 lei capital spese de proces și de executare de 9715 lei spese pentru licitația Nr. 1669/1937 c. f. fixate în suma de 600 lei, pentru efectuarea licitației spese de 1881 lei, fixate prin încheierea Nr. 567/1938 c. f. iar pentru prezenta 900 lei. Pentru ținerea licitațiunii se fixează ziua de **15 Iulie 1938 ora 10 a. m. în casa comunală a comunei Bucosuța.** Condițiunile de licitație sunt:

1. Porțiunile de imobile supuse licitațiunii nu pot fi vândute cu preț mai mic decât cel de strigare.

2. Supraoferta este obligatorie, chiar dacă supraofertantul nu se prezintă la licitație.

3. Dacă la licitație, nu se oferă un preț mai mare decât supraoferta, imobilul va fi declarat de supraofertant.

4. Cumpărătorul este obligat să plătească cheltuielile noi licitațiunii peste prețul de cumpărare oferit. (art. 27 XLI 1908).

5. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauțiune, socotite pe cursul fixat în art. 42 LX. 1881, ori să predea aceluiași delegat chitanța de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției; și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX, din 1881 art. 21 XLI 1908).

Caransebeș, la 5 Aprilie 1938.

Leo Pető s. s. judecător.

I. Ianoșiu aj. dir. c. f.

Pentru conformitate: **I. Ianoșiu** aj. dir. c. f.